

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrpedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

VD18 90528808

Caput III. De Onagro.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

credimus. Inveteratas vulvas suffitu corrigit, ut Plinio placet. *Renes* triti et in vino mero dati, vesicae medentur, et urinae incontinentiam prohibent. Cinere *genitalis* spissari capillum putant, inquit Plinius, et a canitie vindicari, si rasis illinatur, plumboque tritus cum oleo. *Testis* dexter in vino potus, vel brachio adalligatus, ad coitum stimulat. Uterque contra fascina va-

Plin. H.N. let. *Pellis* iniecta impavidos infantes facit. Annulus ex *Ungula*, in

qua nihil sit nigri, ab epileptico gestatus, prohibet, ne concidat. Cinis per dies multos potus eosdem adiuvat, et oleo subactus strumas discutit. Tarentinus illis ad multos pisces capiendos pro esca utitur. *Lichen* combustus, tritus, et ex oleo vetere impositus, tam validus est in producendis capillis, ut, si mulieris inde maxillam unxeris, barba ei nascatur. Ex aceto illitus lethargicos excitat. *Urina* cum suo luto

Plin. H.N. 1. 26. c. 16. illita, et clavos abolet, et callis medetur, ut Marcellus prodidit. Sa-

vanorola in narium foetore utilem esse scripsit. Dioscorides nephriticis mederi in potu. Ideo ab ea minime sibi temperavere antiqui. De

Plin. H.N. 1. 28. c. 16. *Stercore* ita Plinius. Fimum asinini pulli, quod primum edidit a partu, poleam vocant. Syri dant in aceto mulso contra lienis vitium. Idem

caeliacis et dysentericis confert: in

sapa decoctum, colo magnopere prodest: datum fabae magnitudine e vino, medetur morbo regio intra diem tertium. Eadem et ex equino pullo similiterque vis est. Idem ad sanguinem fluentem adhibetur. Tarentinus in Coriandri succo madefactum, et cum similagine in massas redactum, ad trachuros melanurosque capiendos summopere commendat. De usu in oneribus ferendis, in mola, et bello ad aratrum etc. taceo. Hoc addi potest, tibus ex ossibus asininis fieri, et argutiores caeteris esse: ex corio cretato palimpsestos, ex pilis pannos apud Arabes, parari. *Differentias* et *Genera* aliquot fortiti sunt. Dantur *Mysii* a

Mysiae regione ita dicti, quibus per raro recta sunt ilia. *Varii*, qualem Turcarum Rex Ferdinando Regi Neapolitano misisse, Pontanus auctor est. Miraculoso erat pilo, virgato corpore, diversicoloribus ac paribus lineis. *Parvi*, quales Illyria, Thracia, et Epirus proferunt. *Magni*, quales Antron Thessaliae urbs producebat. *Veloces*, quales apud Euphratem Xenophon inventos fuisse ait, qui equos cursu facile superarent. In Aegypto vero eam esse

asinorum tollutiorum tum patientiam, tum velocitatem, Scaliger scribit, ut XL. M. passuum diei unius opera expediant absque ulla noxa.

Sealig. Ex. c. 217.

Differentias.

CAPUT III.

De Onagro.

Onager, asini silvestris nomen est. Graeci *οναγρον* dixere, quasi *ονον αγρα* seu *αγρονον*. Describere eum videtur Nicephorus Callistus agens de India, cum dicit: Haec eadem regio, et asinos feros magnitudine ingentes fert, pelle mirifice praeter morem versicolores, albo scilicet et nigro colore, admodum inter se variatis. Et zonae quaedam a summa dorsi spina ad latera et ventrem demissae, atque ibi divisae, et conversionibus quibusdam inter se implicatae, mirificam et novam

Niceph. H. Eccles. 1. 9.

efficiunt plicaturam et varietatem. Oppianus argenteum colorem illi adscribit, quod Gesnerus de cinereo splendido sumit, eodem *ηγεοντα* pertinere existimat. Quod totus albus non fit, exinde patet, quod Oppianus addat, nigram lineam per mediam spinam decurrere, hinc atque hinc niveis pulcre distinctam corollis. Pelles ipsorum *οζαι* dicuntur, teste Suida. *Degunt* in solitudinibus, locis inprimis petrosis et praealtis, in Africa, Lycaonia, Narsinga. In Lycia montem, qui

Oppian. Cyneg. 1.

Cappa-

rene
1860
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900
1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050
2051
2052
2053
2054
2055
2056
2057
2058
2059
2060
2061
2062
2063
2064
2065
2066
2067
2068
2069
2070
2071
2072
2073
2074
2075
2076
2077
2078
2079
2080
2081
2082
2083
2084
2085
2086
2087
2088
2089
2090
2091
2092
2093
2094
2095
2096
2097
2098
2099
2100

Onager. Wald Efel.

Lupus Marinus
Meer Wolf

Capra Sylvestris. Wild Geiß art.

Onager Aldro: Wald Esel

Monoceros seu Unicornu lubatus
Einhorn mit Mähnen

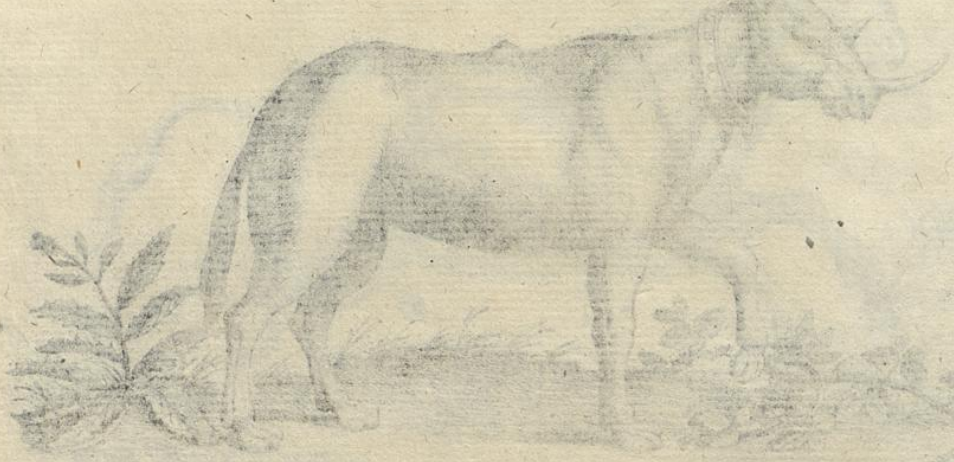

Monoceros seu Unicornu aliud
Einhorn mit Mähnen ein andr art

Tab. VII.

Quadrup. Altit. Wild. Equi.

Quadrup. Altit. Wild. Equi.

Quadrup. Altit. Wild. Equi.

Tab. 2

Equus caballus
Friesianus

Equus caballus
Friesianus

Equus caballus
Friesianus

Cappadociam ab ea dividit, transire negant. Garamantes eos maxime venantur, si Luciano credimus. In Psara Aegaei maris insula, species habetur, quae alio translata non vivit. Apud Scythas non haberi, quidam volunt. At Strabo apud Maeotidis paludes incolas venationem eorum instituit, reliquit. *Aluntur* herbis, virentibus imprimis, in quas si inciderint, prae gaudio rudiunt, nec ab iis, etiam si infidiis se petij viderint, avelluntur. Unde forte Strozzae fegnes dicti. Oleribus maxime delectari, miraculum ab Hieronymo in vita Hilarionis ostendit. *Naturam et mores* quod concernit, Isidorus et Bartholomaeus Anglicus, aequinoctio verno, per singulas noctis et diei horas semel rugire, inde aequinoctium cognoscunt: quod potius Cynocephalo competit. Homine conspecto in iisdem stare vestigiis, mox rudentes immotis anterioribus pedibus, posterioribus calcitrare, Scaliger prodidit. Ubi tam prope venator accessit, ut manu queat contingere, fuga se subtrahit. De eorum zelotypia ita Plinius et Solinus: In hoc genere singuli imperitant gregibus foeminarum. Aemulos libidinis suae metuunt. Inde est, quod gravidas suas servant, ut in editis maribus, si qua facultas fuerit, generandi spem morfu detruncent; quod caventes foeminae, in secessibus partus occultant, et furto parere gaudent. Sitis impatientes, ex facris literis colligimus. Nonnulli pro

mulorum procreatione, onagros prius mansuefactos eligunt. Mansuecit hoc animal facillime, nec cicuratum ad pristinam solitudinem redit. Carnem Onagrorum ^{Vjus.} amaram Aelianus voluit; Galenus bono habitu praedictorum ac juvenum, cervinae et bubulae propinquam. Scaliger, dum calet, foetere; refrigeratam neque olere neque bene sapere. Plinius vero scribit, Maecenatem pullos asinorum epulari instituisse, multumque eo tempore fuisse onagris praelatos, post eum tamen, interiisse auctoritatem saporis. Medici *fella* super abscessuum vestigia utiliter illinunt, admiscuntque emplastris contra ignes sacros, si Avicennae credimus. *Adeps* cum oleo castano ad lumborum et renum flatulentiam commendatur. *Caro* dorsi cum oleis articulis dolentibus utiliter applicatur. *Urina*, teste Avicenna, calculum in vesica frangit. *Medulla* inuncta podagras curat, et dolorem extinguit. Fimus cum vitello ovi permixtus fronti illinitur, ut sanguis erumpens sistatur. Idem cum felle bubulo inunctus capillos crispat. Scaliger duo nobis *Genera* describere videtur, dum ait: In monte, qui Narvingae regnum dividit a Malabaris, multae ferae habitant. Alit idem onagros equi facie, colore cinereo, agiles adeo, ut capi haud facile queant. Africanis quoque ea est celeritas, ut cursu illi uni cedant ferae, quam Lant, vocant.

Scalig. Exerc. 206, f. 4.

Genera. Scalig. l. c.

CAPUT IV.

De Mulo, et Zebra Indica.

Nomen.

Muli nomen quatuor animalibus commune est. Mula enim non solum ex equa et asino, sed ex asina et equo, itemque onagro et equa, Columella prodente, generatur. Ex asina et tauro Gratianopoli in Gallia, sub nomine lumar, habentur. Qui ex equo et asina nascuntur, mares, *Hinnulos* et *binnos* secundum Plinium antiqui voca-

bant: contraque mulas, quos asini et equae generent. Varro tamen ex equa et mulis tales dici putat, si Nonio credimus. Forte sunt Martialis pumilii. Hinnus enim (verba sunt Varronis) ex equo et asina procreatus, minor est, quam mulus corpore, plerumque rubicundior, auribus ut equi, iubam et caudam similem asinis habet. Caeterum Muli

Varro R. l. 2. c. 8.

C 3

nomen,

Natura et Mores.

Plin. H. N. l. 8. c. 44.

Columella R. R. lib. 6. c. 36.

Plin. H. N. l. 8. c. 44.